КОМИТЕТ
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ПО ОХРАНЕ ОБЪЕКТОВ
КУЛЬТУРНОГО НАСЛЕДИЯ

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МӘДӘНИ
МИРАС ОБЪЕКТЛАРЫН
САКЛАУ КОМИТЕТЫ

ПРИКАЗ **БОЕРЫК**

28.11.2025 № 737-П

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренең) бердәм дәүләт реестрына кертү, аның территориясе чикләрен һәм аны саклау предметын раслау турында

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләре турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында мәдәни мирас объектлары турында» 2005 елның 1 апрелендәге 60-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, дәүләт тарихи-мәдәни экспертизасының 2025 елның 17 ноябрендәге уңай бәяләмәсе нигезендә боерык бирәм:

1. Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр ачыкланган мәдәни мирас объектын Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, (объект төре – һәйкәл) региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты сыйфатында Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренең) бердәм дәүләт реестрына кертергә.

2. Әлеге карарның 1 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен расларга.

3. Әлеге карарның 2 нче кушымтасы нигезендә Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предметын расларга.

4. Мәдәни мирас объектларын исәпкә алу һәм шәһәр төзелеше эшчәнлеге бүлегенә күрсәтелгән мәдәни мирас объекты территориясе чикләре турында белешмәләрне Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына һәм Россия Федерациясе халыклары мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни һәйкәлләренең) бердәм дәүләт реестрына кертүне тәэмин итәргә.

5. Бу боерык үтәлешен контрольдә тоту буенча үземне җаваплы итеп билгелим.

Рәис И.Н. Гущин

Татарстан Республикасы Мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының 2025 елның 28
ноябрендәге 737-П номерлы
боерыгына 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты
территориясе чикләре

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре картасы (схемасы)

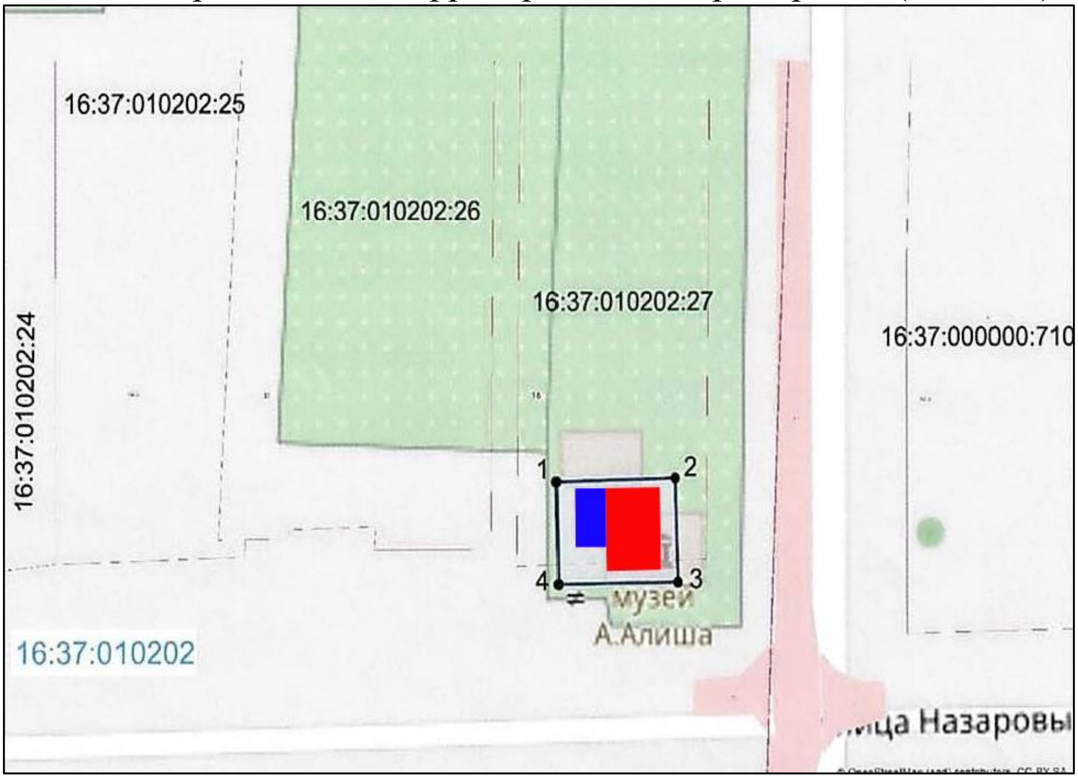

Масштабы 1:1000

Шартлы билгеләр:

	- мәдәни мирас объекты территориясе чиге
• 1	- мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең характерлы ноктасы
	- мәдәни мирас объекты
	- заманча корылма
	- КМБДР белешмәләре буенча җир кишәрлекләре чикләре
16:37:010202:27	- җир кишәрлегенең кадастр номеры

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **текстлы тасвирламасы**

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләре түбәндәгечә уза:

Чикне узу		Чикне узуның тасвирламасы
ноктадан	ноктага кадәр	
1	2	мәдәни мирас объектының төньяк-көнбатыш почмагына якын урнашкан 1 ноктасыннан көнчыгыш юнәлештә объект дивары буйлап 14,32 м ераклыкка 2 ноктасына кадәр;
2	3	2 ноктасыннан көньяк юнәлештә туры почмак астында 11,34 м ераклыкка 3 ноктасына кадәр;
3	4	3 ноктасыннан көнбатыш юнәлештә Назаровлар урамына параллель рәвештә 14,4 м ераклыкка 4 ноктасына кадәр;
4	1	4 ноктасыннан төньяк юнәлештә туры юлдан 11,21 м ераклыкка 1 ноктасына кадәр.

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объекты территориясе чикләренең **характерлы нокталары таблицасы**

Нокта №	Җирле координаталар системасындагы нокта координаталары (МСК-16)	
	X	Y
1	386177.50	1300953.04
2	386177.89	1300967.36
3	386166.55	1300967.69
4	386166.29	1300953.28
1	386177.50	1300953.04

Татарстан Республикасы Мәдәни
мирас объектларын саклау
комитетының 2025 елның 28
ноябрендәге 737-П номерлы
боерыгына 2 нче кушымта

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын

саклау предметы

1. Объектның урнашу урыны – Назаровлар урамындагы кызыл линия буенча Болгар тарих-архитектура музей-тыюлыгы территориясендә.

2. Күләм-киңлек композициясе: планда турыпочмаклы конфигурация; һәйкәлнең өске ноктасы буенча биеклек билгеләре; бер кат.

3. Фасадларның архитектура-композицион чишелеше:

1) Төньяк фасады: дентикуллы түбә кәрнизе;

2) Көнчыгыш фасады: төп фасад буенча өч яктылык күчәре; почмак калаклары-ярымколонналар; җәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; герле һәм профильле өске өлеше - сандриклы тәрәзә йөзлекләре; профильле тәрәзә төбе кәрнизе; тәрәзә төбендә парлы квадрат куышлар; дентикуллы түбә кәрнизе;

3) Көньяк фасады: төп фасад буенча өч яктылык күчәре; почмак калаклары-ярымколонналар; җәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; герле һәм профильле өске ягы-сандриклы тәрәзә йөзлекләре; профильле тәрәзә төбе кәрнизе; тәрәзә төбендәге парлы квадрат куышлар; дентикуллар белән түбә кәрнизе;

4) Көнбатыш фасады: җилпәзә өеме белән эшләнгән җәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемы; профильле түбә кәрнизе. Стеналарның материалы – буялган кирпеч.

4. Түбәсе. Конфигурациясе: ике кыеклы түбә. Фронтон материалы: горизонталь юнәлештәге фигуралы сырлы такта.

Түбә материалы: табаклы тимер.

*Саклау предметы комплекслы һәм фәнни тикшеренүләр, реставрация эшләре нәтиҗәләре буенча үзгәртелергә мөмкин.

Татарстан Республикасы, Спас муниципаль районы, Болгар шәһәре, Назаровлар урамы, 35 йорт адресы буенча урнашкан «Торак йорт дом», XIX гасыр, региональ әһәмияттәге мәдәни мирас объектын саклау предметы таблицасы

Т/с	Саклау предметы	Төп элементларны фотофиксацияләү/график материаллар
1.	Объектның урнашу урыны – Назаровлар урамындагы кызыл линия буенча Болгар тарих-архитектура музей-тыюлыгы территориясендә	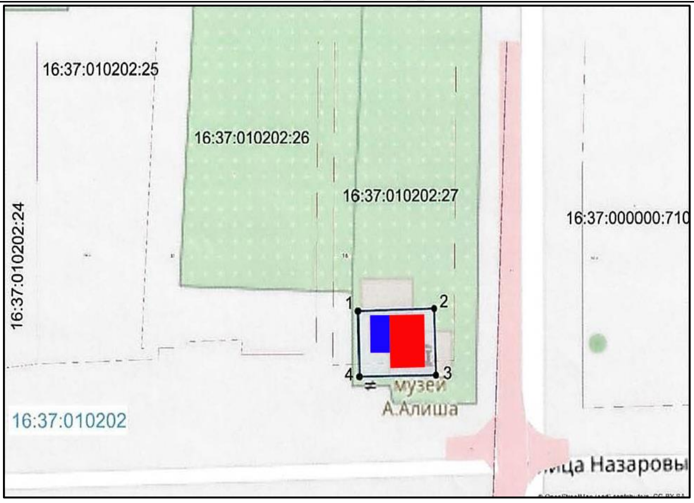 Шартлы билгеләр: - мәдәни мирас объекты - заманча корылма 1 нче рәсем. Объектның урнашу урыны
2.	Күләм-киңлек композициясе: планда турыпочмаклы конфигурация; һәйкәлнең өске ноктасы буенча биеклек билгеләре; бер кат	 2 нче рәсем. Гомуми күренеше 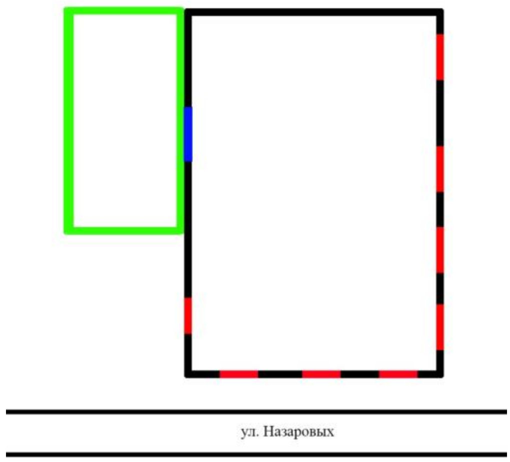 Шартлы билгеләр: - тарихи ишек уемнары - тарихи тәрәзә уемнары - тарихи капиталь диварлар - заманча корылма 3 нче рәсем. Схемасы

3.	Фасадларның архитектура-композицион чишелеше: 1) Төньяк фасады: дентикуллы түбә кәрнизе; 2) Көнчыгыш фасады: төп фасад буенча өч яктылык күчәре; почмак калаклары-ярымколонналар; җәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; герле һәм профильле өске өлеше - сандриклы тәрәзә йөзлекләре; профильле тәрәзә төбе кәрнизе; тәрәзә төбендә парлы квадрат куышлар; дентикуллы түбә кәрнизе; 3) Көньяк фасады: төп фасад буенча өч яктылык күчәре; почмак калаклары-ярымколонналар; җәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемнары; герле һәм профильле өске ягы-сандриклы тәрәзә йөзлекләре; профильле тәрәзә төбе кәрнизе; тәрәзә төбендәге парлы квадрат куышлар; дентикуллар белән түбә кәрнизе; 4) Көнбатыш фасады: җилпәзә өеме белән эшләнгән җәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемы; профильле түбә кәрнизе. Стеналарның материалы – буялган кирпеч	 4 нче рәсем. Төньяк фасады 5 нче рәсем. Көнчыгыш фасады 6 нчы рәсем. Көньяк фасады 7 нче рәсем. Көнбатыш фасады

		 8 нче рәсем. Җәяле тоташтыргычлар белән тәрәзә уемы
4.	Түбәсе. Конфигурациясе: ике кыеклы түбә. Фронтон материалы: горизонталь юнәлештәге фигуралы сырлы такта. Түбә материалы: табаклы тимер	 9 нчы рәсем. Түбәсе. Көньяк-көнчыгыштан күренеше 10 нчы рәсем. Көньяктан күренеше